

Моніторинг якості води в басейні р. Рось у січні 2025 року

Відповідно до наказу Держводагентства України від 08.01.2025 р. №29 «Про затвердження Програми державного моніторингу вод», Регіональним офісом водних ресурсів річки Рось здійснюється постійний моніторинг якості водних ресурсів у басейні річки Рось. Відбір проб води здійснюється щомісячно у визначених Наказом пунктах спостереження в терміни, зазначені у погодженому з Міжрегіональним офісом захисних масивів Дніпровських водосховищ графіку відбору та завезення проб води на фізико-хімічний аналіз. У відповідності до затвердженого графіку відбору та завезення проб води, РОВР Росі у січні 2025 року відібрано 3 проби з річки Рось в створах питних водозаборів:

- р. Рось (права притока р. Дніпро):

- 218 км, с.Глибичка (питний водозабір м. Біла Церква);
- 118 км, Богуславське вдсх. (питний водозабір м. Богуслав);
- 102 км, с.Тептіївка (питний водозабір м. Миронівка).

Вимірювання показників якості поверхневих вод у пробах, відібраних РОВР Росі на Білоцерківському, Богуславському та Миронівському питних водозаборах, здійснює лабораторія моніторингу вод Північного регіону Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ.

Фахівцями РОВР у Черкаській області в рамках діагностичного моніторингу на території басейну Росі проби води на фізико-хімічний аналіз відбираються в 1 створі:

- р. Рось, 64 км, м. Корсунь-Шевченківський, питний водозабір.

Проведення аналізів води, відібраних на питному водозабір м. Корсунь - Шевченківський здійснює басейнова лабораторія моніторингу вод та ґрунтів регіонального офісу водних ресурсів у Черкаській області. Результати виконаних вимірювань якості води Міжрегіональний офіс захисних масивів Дніпровських водосховищ та регіональний офіс водних ресурсів у Черкаській області надсилають РОВР Росі. РОВР Росі аналізує та узагальнює інформацію щодо якісного стану поверхневих вод по всьому басейну р. Рось.

Показники якості води р. Рось на питних водозаборах в січні 2025 р.

Показники	Максимально допустимі концентрації	Питні водозабори			
		с. Глибичка Київської області	м. Богуслав Київської області	с. Тептіївка Київської області	м. Корсунь-Шевченківський Черкаської області
Температура, °С	-	-	-	-	2,0
рН, од. рН	-	6,8	7,6	7,6	8,2
Завислі речовини, мг/дм ³	25,0	20,0	6,4	8,6	6,6
Прозорість, см	-	23,1	29,0	30,0	30,0
Кольоровість, град.	-	12,7	14,1	14,5	-
Розчинений кисень, мг/дм ³	≥ 6,0	-	-	-	8,8
Сухий залишок, мг/дм ³	-	489,0	680,0	692,0	530,0
Мінералізація, мг/дм ³	-	307,0	454,5	460,5	-
Фосфати, мг/дм ³	2,14	0,10	1,78	1,78	1,1
Амоній сольовий, мг/дм ³	1,0	0,36	1,8	1,29	0,30
Нітрити, мг/дм ³	-	0,03	0,12	0,12	0,035
Нітрати, мг/дм ³	-	2,44	15,7	15,1	5,7
ХСК, мг/дм ³	50,0	20,8	32,6	42,8	51,0
БСК5, мг/дм ³	3,0	3,6	2,6	2,65	4,7
Залізо загальне, мг/дм ³	-	0,09	0,15	0,13	0,10

Марганець, мг/дм ³	-	0,08	0,09	0,095	0,05
Хром загальний, мкг/дм ³	-	<2,0	<2,0	<2,0	5,0
Кадмій, мкг/дм ³	<0,45	0,8	<0,4	<0,4	<0,4
Свинець, мкг/дм ³	14,0	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0
Нікель, мкг/дм ³	34,0	14,8	23,7	44,9	12,3
Миш'як, мкг/дм ³	-	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм ³	0,07	-	-	-	-
Кобальт, мкг/дм ³	-	<6,0	<6,0	<6,0	<6,0

Нормативні документи:

1. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 14.01.2019 р. №5, Додаток 8 до Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод (пункт 2 розділу V) 8 «Екологічні нормативи якості (ЕНЯ) для визначення хімічного стану масиву поверхневих вод»;
2. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 30.07.2012 №471 «Нормативи екологічної безпеки водних об'єктів», що використовуються для потреб рибного господарства».

Перевищення нормативних значень за фізико-хімічними показниками якості води в створах питних водозаборів у січні 2025 р. зафіксовано за показниками:

- **амоній сольовий:** в 1,8 рази - на питному водозабір м. Богуслав; в 1,3 рази - на питному водозабір м. Миронівка.
- **ХСК:** в 1,02 рази - на питному водозабір м. Корсунь-Шевченківський.
- **БСК₅:** в 1,2 рази - на питному водозабір м. Біла Церква; в 1,6 рази - на питному водозабір м. Корсунь-Шевченківський

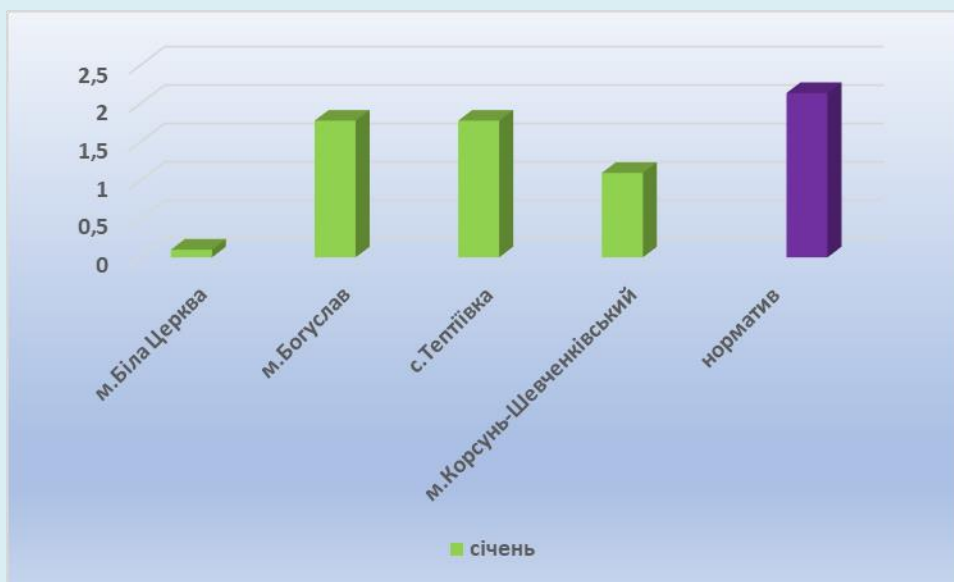
Перевищення нормативних значень за вмістом важких металів у січні 2025 р. зафіксовано за показниками:

- **кадмій:** в 1,8 рази – на питному водозабір м. Біла Церква.
- **нікель:** в 1,3 рази - на питному водозабір м. Миронівка.

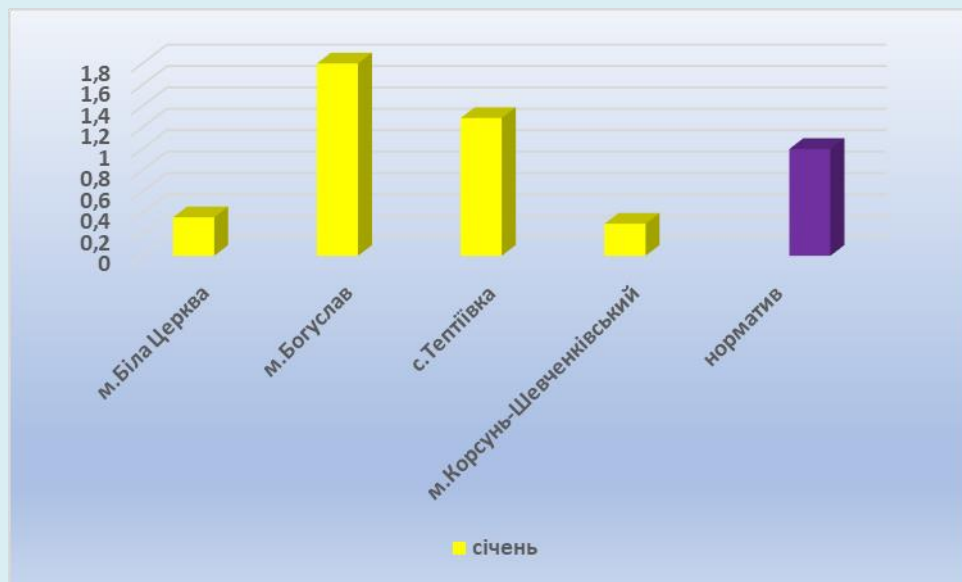
Перевищення значення **БСК₅** (що підтверджує надходження органічних речовин рослинного та тваринного походження у воду) у порівнянні із ГДК фіксується на питних водозаборах басейну Росі епізодично. У січні 2025 р. підвищений вміст **БСК₅** зафіксовано у створах питних водозаборів міст Біла Церква і Корсунь-Шевченківський, що обумовлено внутрішньо водоймовими процесами у Верхньому Білоцерківському та Корсунь-Шевченківському водосховищах, де розташовано створи водозаборів (рис.1)

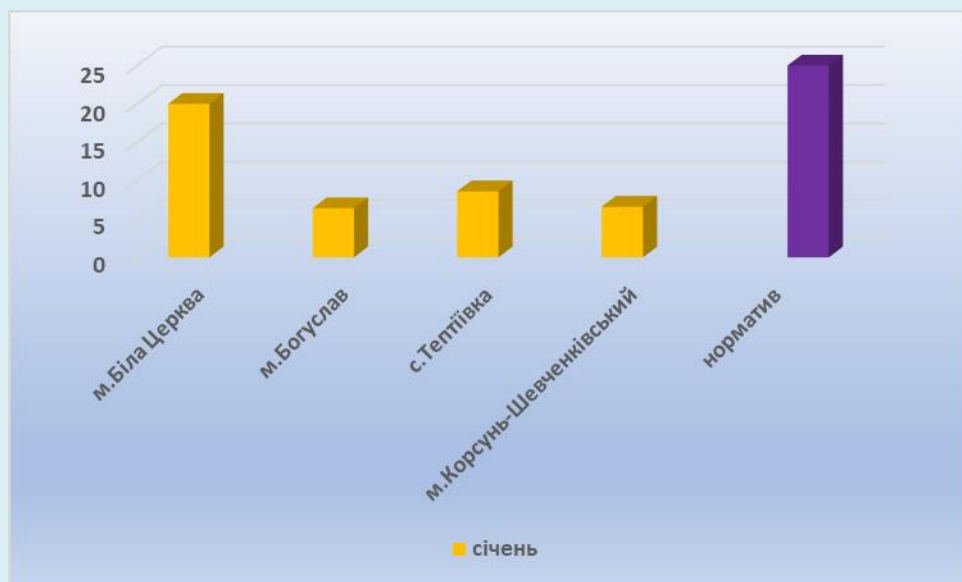
Вміст **фосфатів** у воді річки Рось в створах питних водозаборів наведено на рис.2. Протягом січня 2025 р. перевищень гранично допустимого нормативу за вмістом фосфатів в створах питних водозаборів басейну Росі не зафіксовано

Перевищення нормативу за вмістом **амонію сольового** у січні 2025 р. спостерігалось в створах питного водозабору м. Богуслава та питного водозабору м. Миронівка, розташованого на Росі в с. Тептіївка (рис.3). Значна зарегульованість річки Рось сприяє швидкій трансформації сполук азоту до нітратів та зменшенню концентрацій амонію сольового у воді. Тому перевищення нормативу за вмістом амонію сольового на цій ділянці річки може свідчити про вплив скидів недостатньо очищених стічних вод населених пунктів, розташованих вище за течією.

Вміст завислих речовин у воді річки Рось впродовж січня 2025 р. коливався в досить значному діапазоні, але лишався нижчим від нормативу. Зростання концентрацій, як правило, пояснюється процесами надходження завислих речовин з території водозбору при сніготаненні або при випадінні дощових опадів (рис.5).

Значно нижче нормативів впродовж січня 2025 р. для місць розташування всіх питних водозборів залишалися показники концентрацій інших елементів у воді. Їх вміст відповідає сезонним коливанням та свідчить про помірний ступінь евтрофікації річки Рось.